Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33294

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi (YESA), ?ngilizce orijinal ad? ile **Adult Cannabis Problems Questionnaire (CPQ)**, bireylerin esrar kullan?m?na ba?l? ya?ad?klar? sorunlar?n ciddiyetini ve kapsam?n? de?erlendirmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve **psikometrik özellikler** ara?t?rmas? 2017 y?l?nda Evren ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Çal??ma, CPQ'nun Türk popülasyonunda esrar kullan?m?na ba?l? ortaya ç?kan olumsuz sonuçlar? ve semptomlar? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. YESA, genellikle klinik ortamlarda ve ara?t?rma çal??malar?nda, özellikle esrar kullan?m bozuklu?u taramas? ve tedavi planlamas? amac?yla kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Esrar, **Esrar Kullan?m Bozuklu?u**, Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi, CPQ, **psikometrik özellikler**, ba??ml?l?k, madde kullan?m?, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Cuneyt Evren, Hilal Yilmaz Cengel, Muge Bozkurt, Baris Evren, Gokhan Umut, Ramazan Agachanli. Sorumlu yazar: **Muge Bozkurt**.

Amaç

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin temel amac?, yeti?kinlerde **esrar** kullan?m?n?n yol açt??? çe?itli sorunlar? ve olumsuz sonuçlar? sistematik olarak ölçmektir. Bu sorunlar genellikle psikolojik, sosyal, mesleki veya hukuki alanlardaki bozulmalar? içerir. Ölçek, hem klinik tan? koyma sürecine yard?mc? olmay? hem de ara?t?rma ba?lam?nda esrar kullan?m? ile ili?kili sorunlar?n ?iddetini nicelle?tirmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geli?tirilmesi, Türk kültüründe ve dilinde esrar kullan?m?na dair sorunlar?n do?ru bir ?ekilde tespit edilmesini sa?lamak, böylece uluslararas? ara?t?rmalara katk?da bulunmak ve Türkiye'deki ba??ml?l?k tedavisinde kullan?lan araç setini zenginle?tirmek amac?n? ta??maktad?r. Çal??man?n odak noktas?, CPQ'nun Türkçe çevirisinin orijinal ölçekle e?de?er **psikometrik özellikler** gösterip göstermedi?ini belirlemek olmu?tur.

Yap?

YESA (CPQ), genellikle Amerikan Psikiyatri Birli?i'nin (APA) DSM-5 kriterlerine benzer bir çerçevede, madde kullan?m bozukluklar?na özgü semptom kümelerini ölçen bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, genellikle tolerans, yoksunluk, kullan?m?n kontrol edilememesi, sosyal veya mesleki i?levsellikte bozulma ve fiziksel risklere ra?men kullan?ma devam etme gibi boyutlar? kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, kullan?c?n?n esrar tüketimi nedeniyle ya?ad??? zorluklar? ve olumsuz etkile?imleri de?erlendirerek, ki?inin madde ba??ml?l??? spektrumunda nerede konumland???n? belirlemeye yard?mc? olan çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, bu yap?sal bütünlü?ün Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmeye çal???lm??t?r.

Geçerlik

Evren ve arkada?lar? (2017) taraf?ndan yürütülen psikometrik çal??ma, Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin Türkçe formunun geçerli?ini çe?itli yöntemlerle incelemi?tir. Geçerlik (**Geçerlik**), ölçe?in gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü gösteren kritik bir özelliktir.

Çal??mada genellikle e? zamanl? geçerlik ve yap? geçerli?i incelenmi?tir. E? zamanl? geçerlik için, CPQ puanlar?n?n, ayn? yap?y? ölçen di?er güvenilir ölçekler (örne?in, Cannabis Use Problems Identification Test - CUPIT) ile korelasyonu incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, CPQ'nun geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemi?tir. Ayr?ca, ölçek maddelerinin kuramsal yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini de?erlendirmek için **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l?k ve istikrar derecesini ifade eder. Evren ve arkada?lar?, CPQ'nun Türkçe versiyonunun güvenirli?ini de?erlendirmek için iç tutarl?l?k katsay?lar?n? (genellikle **Cronbach Alfa**) kullanm??lard?r.

Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçekteki maddelerin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? temel yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir. Bu bulgular, CPQ'nun yeti?kinlerde esrar kullan?m sorunlar?n? güvenilir bir ?ekilde ölçmek için uygun oldu?unu ortaya koymu?tur. Güvenirlik çal??malar?n?n detaylar?, 2017 tarihli makalede bulunmaktad?r.

Faktör Analizi

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin yap? geçerli?ini incelemek amac?yla **faktör analizi** gerçekle?tirilmi?tir. **Faktör analizi**, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? veya faktörleri belirlemeye yard?mc? olur.

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, orijinal CPQ'nun teorik yap?s?n? destekleyen faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de replike edilip edilmedi?i ara?t?r?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n kültürel ba?lamda da korundu?unu ve esrar sorunlar?n?n farkl? yönlerini (örn., ba??ml?l?k, sosyal/mesleki sorunlar) ay?rt edebildi?ini göstermeyi amaçlam??t?r. Elde edilen faktör yükleri ve faktör say?s?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ü hakk?nda önemli bilgiler sunar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme/Adaptasyon (Türkçe formunun psikometrik özellikleri incelenmi?tir.)

Format: Kendini De?erlendirme Anketi (Genellikle Likert tipi veya evet/hay?r format?nda maddeler içerir.)

Mevcut Dil: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Esrar kullanan yeti?kinler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Klinik örneklemler ve genel popülasyon içinden esrar kullanan bireyler.

Test Metodolojisi: Psikometrik de?erlendirme, yap? geçerli?i için **faktör analizi**, güvenirlik için iç tutarl?l?k katsay?lar? ve e? zamanl? geçerlik için di?er ilgili ölçeklerle korelasyon analizleri.

Anahtar Kelimeler

CPQ, Esrar, Ba??ml?l?k, Madde Kullan?m Bozuklu?u, Klinik De?erlendirme, **Psikometri**, Türkiye, Adaptasyon, Yeti?kin.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Muge Bozkurt (mugeulku@gmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi'nin orijinal kayna?? ve Türkçe adaptasyonu akademik ara?t?rmalar için genellikle eri?ilebilir durumdad?r. Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar?na dair kesin bilgi için sorumlu yazar Muge Bozkurt ile ileti?ime geçilmesi önerilir (mugeulku@gmail.com).

Türkçe versiyonun **psikometrik özellikler** çal??mas?n?n yay?n y?l? 2017'dir. Bu çal??maya ili?kin orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: adult-cannabis-problems-questionnaire-cpq-toad.pdf. Ayr?ca makalenin yay?nland??? dergiye ait eri?im ba?lant?s? da mevcuttur: 0210qeb7h-y-https-www-tandfonline-com.proxy2.marmara-elibrary.com.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Evren, C., Yilmaz Cengel, H., Bozkurt, M., Evren, B., Umut, G., & Agachanli, R. (2017). Psychometric Properties of the Turkish Versions of the Cannabis Use Problems Identi?cation Test (CUPIT) and the Adult Cannabis Problems Questionnaire (CPQ). *Journal of Psychoactive Drugs, 49*(1), 83-89.

Yeti?kin Esrar Sorunlar? Anketi Maddeleri

ÖNEML?: Bu bölüme ait ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Muge Bozkurt ile ileti?ime geçilmesi veya yukar?da belirtilen akademik referans?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM